

VII Ogólnopolski Pijarski Konkurs Gramatyczny
im. ks. Onufrego Kopczyńskiego
test finałowy
SZKOŁA PODSTAWOWA

GODŁO UCZESTNIKA:

Droga Uczennico! Drogi Uczniu!

Masz przed sobą test sprawdzający wiedzę z zakresu nauki o języku.

Powyżej wpisz godło uczestnika otrzymane od przedstawiciela komisji konkursowej.

Pracując, uważnie czytaj polecenia. Zwróć uwagę na fakt, że dla każdego pytania prawidłowa jest tylko jedna dobra odpowiedź.

Prawidłowe odpowiedzi zaznaczaj za pomocą znaku X. Jeśli się pomylisz, otocz kółkiem nieprawidłową odpowiedź i zaznacz właściwą.

Na wykonanie wszystkich zadań masz 60 minut. Powodzenia!

1. W powszechnym odbiorze Józef Piłsudski to przede wszystkim twórca Legionów, architekt niepodległości i zwycięski wódz wojny polsko-bolszewickiej. 2. Dziś już niewielu pamięta, że Marszałek nazywany był przez większość obywateli II Rzeczypospolitej Dziadkiem. 3. Może warto spojrzeć na tę postać inaczej, bez patosu i wielkich słów. 4. To był też zwykły człowiek z wadami i słabościami, z poczuciem humoru i atakami złości. 5. Jak każdy kiedyś był dzieckiem, a później młodzieńcem.[...] 6. Urodził się 5 grudnia 1867 w Zułowie pod Wilnem. 7. Do 10. roku życia uczył się w domu, dzięki czemu opanował podstawy języka niemieckiego i francuskiego. 8. Kolejne 8 lat spędził w rosyjskim gimnazjum w Wilnie. 9. Była to, jak wspominał po latach, "swego rodzaju katonga, (...) w każdym przykrym śnie odgrywa taką lub inną rolę którykolwiek z moich miłych pedagogów wileńskich". 10. Obiecał sobie, że w wieku 15 lat, co według jego samego stanowiło szczyt dorosłości, zorganizuje powstanie i wypędzi Moskali. 11. Patriotyczne wychowanie w domu zderzało się z rzeczywistością rosyjskiej szkoły. 12. Trzy razy w ciągu nauki karany był aresztem szkolnym za rozmowę po polsku i nieoddanie honorów na ulicy generałowi gubernatorowi i dyrektorowi gimnazjum. 13. Kiedy skończył 16 lat, zaczął palić. 14. Niestety, tego zgubnego nałogu, podobnie jak picia dużej ilości mocnej herbaty, nie pozbył się do końca życia. 15. W tym czasie do jego ulubionych lektur należała "Trylogia" Henryka Sienkiewicza. 16. W roku 1885 ukończył gimnazjum, na świadectwie końcowym można było przeczytać, że "sprawowanie jego było na ogół celujące, sprawność w uczęszczaniu na lekcje i ich przygotowaniu, a także wypełnianiu prac pisemnych dostateczna, pilność dostateczna i zainteresowanie we wszystkich przedmiotach dostateczne". 17. Jesienią tego samego roku młody Piłsudski rozpoczął studia medyczne w Charkowie. 18. Po roku nauki w szarym i prowincjonalnym Charkowie postanowił przenieść się do Dorpatu. 19. Niestety, sprawa się przedłużała i po wakacjach pozostał w Wilnie. 20. W tym czasie dużo czytał, między innymi I tom "Kapitału" Karola Marksa. [...]

źródło: www.polskieradio.pl

1. W powyższym tekście znajduje się:

- a) pięć równoważników zdań,
- b) dwadzieścia wypowiedzeń,
- c) dwadzieścia zdań złożonych,
- d) dwadzieścia zdań pojedynczych.

2. Orzeczenie imienne występuje w zdaniu nr:

- a) 8,
- b) 6,
- c) 5,
- d) 3.

3. Które twierdzenie jest prawdziwe?

- a) W 13. zdaniu jest podmiot domyślny.
- b) 12. wypowiedzenie to zdanie złożone.
- c) 11. wypowiedzenie nie zawiera przydawki.
- d) 10. wypowiedzenie jest zdaniem pojedynczym.

4. W 12. zdaniu funkcję przydawki pełni wyraz:

- a) karany,
- b) aresztem,
- c) rozmowę,
- d) honorów.

5. W 10. wypowiedzeniu dopełnieniem jest wyraz:

- a) powstanie,
- b) dorosłości,
- c) wieku,
- d) samego.

6. Konstrukcja składniowa oznaczona numerem 4 to:

- a) zdanie współrzędnie złożone,
- b) zdanie podrzędnie złożone,
- c) równoważnik zdania,
- d) zdanie pojedyncze.

7. Wypowiedzenie nr 2 to:

- a) zdanie współrzędnie złożone,
- b) zdanie podrzędnie złożone,
- c) równoważnik zdania,
- d) zdanie pojedyncze.

8. W 18. wypowiedzeniu:

- a) nie ma podmiotu gramatycznego,
- b) są cztery przydawki,
- c) są dwa okoliczniki,
- d) wszystkie odpowiedzi są poprawne.

9. W 18. wypowiedzeniu:

- a) są cztery przyimki,
- b) są dwa spójniki,
- c) nie ma rzeczownika w mianowniku,
- d) nie ma czasownika w formie nieosobowej.

10. W 11. wypowiedzeniu:

- a) są dwie przydawki,
- b) są cztery przydawki,
- c) są trzy przydawki,
- b) jest jeden okolicznik.

11. Podmiot domyślny występuje w wypowiedzeniu:

- a) 5.
- b) 17.
- c) 2.
- d) 1.

12. Który zestaw wyrazów zawiera wyłącznie spójniki?

- a) dla, się, by, bowiem, zanim
- b) oj, przed, to, w, jeżeli
- c) że, oraz, aby, chociaż, gdyby
- d) on, w, o, dlatego, czyli

13. Wskaż prawidłową odpowiedź:

- a) Formy czasownika zakończone na -no, -to są nieosobowe.
- b) Przed spójnikami: oraz, i, lub albo nie stawia się przecinka.
- c) Przyimek wraz z rzeczownikiem tworzy wyrażenie przyimkowe.
- d) Wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

14. Nieregularnie stopniuje się przymiotnik:

- a) słomiany
- b) twardy
- c) słodki
- d) dobry

15. Wyłącznie czasowniki dokonane znajdują się w szeregu:

- a) malować się, śmiać się, smucić się
- b) sądzić, osądzić, osądzać
- c) mówić, przemawiać, przemówić
- d) zmienić, przemówić, zaśmiać się

16. Rodzinę wyrazów tworzy szereg:

- a) las, lasek, bór
- b) róża, malwa, mak
- c) ręka, rączka, poręcz
- d) samochód, auto, pojazd

17. Zaznacz prawdziwe zdanie.

- a) Wyraz *nadmorski* jest wyrazem złożonym.
- b) Wyraz *nadmorski* jest tworzony od słowa *morski*.
- c) Wyraz *nadmorski* jest tworzony od wyrazów *nad morzem*.
- d) W rodzinie wyrazu *nadmorski* nie ma oboczności.

18. W wyrazie przeglądarka można wyróżnić:

- a) przyrostek – ka,
- b) przyrostek – arka,
- c) przedrostek prze-,
- d) przyrostek -rka.

19. Jakiej oboczności nie ma w formach rzeczownika: *sen* : *śnie* : *snu*?

- a) ś:s
- b) e: Ø
- c) n:ń
- d) u:e

20. W odmianie wyrazu *kwiat* znajdziemy oboczność:

- a) t:ć
- b) r:rz
- c) e:ę
- d) l:ł

21. W wyrazie *pszczołki* nie znajdziesz głoski:

- a) nosowej
- b) dźwięcznej
- c) bezdźwięcznej
- d) twardej

22. Do nieodmiennych części mowy należą:

- a) przymiotnik, spójnik, wykrzyknik
- b) przyimek, spójnik, rzeczownik
- c) spójnik, przysłówki, liczebnik
- d) przyimek, spójnik, partykuła

23. W wymowie, którego słowa jedna z głosek traci dźwięczność?

- a) planeta
- b) będą
- c) trwać
- d) płomień

24. Które zdanie zawiera błąd?

- a) Proszę nie wchodzić z lodami.
- b) Właściciele lokalu proszą o niewchodzenie z lodami.
- c) Prosimy o nie wchodzenie z lodami.
- d) Nie wchodź z lodami!

25. Pierwsza głoska w wyrazie „dziecko” jest:

- a) ustna, bezdźwięczna, miękka
- b) ustna, dźwięczna, miękka
- c) nosowa, dźwięczna, twarda
- d) ustna, dźwięczna, twarda

26. Rzeczowniki, których dopełniacz i biernik w liczbie pojedynczej są takie same, znajdują się w szeregu:

- a) raki, narzeczony, wojownikom
- b) siostra, Rzymianka, królowa
- c) żołnierz, walka, pościg
- d) przyjaciółki, bracia, wrogowie

27. Wyłącznie liczebniki zawiera szereg:

- a) dwunastka, tyłu, połowa
- b) kilkunastu, sto, pięciorga
- c) podwójny, ile, setka
- d) dziesięć, czwórka, połowa

28. Forma gramatyczna czasownika „zatrzymalibyście” to:

- a) 1. os. ,l. mn., tryb rozkazujący, r. mos. aspekt dokonany
- b) 2. os. ,l. poj, tryb oznajmujący, r. ż. aspekt niedokonany
- c) 1. os. ,l. mn., tryb przypuszczający, r. nmos. aspekt niedokonany
- d) 2. os. ,l. mn., tryb przypuszczający, r. mos. aspekt dokonany

29. Czasownik nieprzechodni to:

- a) moknąć
- b) wozić
- c) holować
- d) grzać

30. Który czasownik jest w stronie zwrotnej?

- a) modlić się
- b) przyglądać się
- c) przebrać się
- d) przejrzeć się

31. W wyrazie *przedstawiliście* akcentujemy:

- a) drugą sylabę od końca,
- b) trzecią sylabę od końca
- c) czwartą sylabę od końca,
- d) ostatnią sylabę.

32. Zaznacz fałszywe zdanie.

- a) Wyraz *osiemset* akcentujemy na drugiej sylabie od końca.
- b) Wyraz *osiemset* akcentujemy na sylabie *o*.
- c) *Osiemset* to liczebnik główny.
- d) Wyraz *osiemset* odmienia się przez przypadki.

33. W wyrazie *poniedziałek* jest:

- a) 9 głosek
- b) 6 głosek dźwięcznych
- c) 3 głoski bezdźwięczne
- d) 6 samogłosek

34. W wyrazie *szczebiotali* wyróżniamy:

- a) 11 liter i 8 głosek
- b) 12 liter i 10 głosek
- c) 12 liter i 9 głosek
- d) 12 liter i 8 głosek

35. W wyrazie *dziurami* występuje:

- a) tyle samo liter i głosek
- b) 8 liter i 6 głosek
- c) 8 liter i 7 głosek
- d) 8 liter i 9 głosek

36. W wyrazie *wykapany*:

- a) jest jedna głoska nosowa
- b) nie ma głosek nosowych
- c) są trzy spółgłoski dźwięczne
- d) jest sześć głosek dźwięcznych

37. Od podanych bezokoliczników utwórz właściwe formy czasowników.

- a) 2. osoba liczby pojedynczej, tryb rozkazujący od *podchodzić*

.....

- b) 3. osoba liczby mnogiej, tryb oznajmujący, czas przyszły, rodzaj męskoosobowy, strona bierna od *przyjmować*

.....

- c) 1. osoba liczby mnogiej, tryb przypuszczający, rodzaj niemęskoosobowy, strona czynna od *odmrażać*

.....

- d) 3. osoba liczby mnogiej, tryb rozkazujący od *pomagać*

.....

- e) 1. osoba liczby pojedynczej, tryb oznajmujący, czas przeszły, rodzaj żeński, strona czynna od *przelewać*

.....

38. Wpisz wielką lub małą literę.

Jedną z głównych ulic Warszawy są (a/A).....leje (j/J).....erozolimskie.

Byliśmy też na (a/A).....lei (z/Z).....ielenieckiej oraz na (u/U).....licy (d/D).....ługiej.

Poszliśmy na (u/U).....licę (n/N).....owy (ś/Ś).....wiat i (k/K).....rakowskie (p/P).....rzedmieście. Widzieliśmy (p/P).....omnik (k/K).....opernika.

Marek mieszka przy (p/P).....lacu (b/B).....ankowym w Warszawie, czyli jest (w/W).....arszawianinem.

Jest też (e/E).....uropejczykiem, (p/P).....olakiem, (m/M).....azowszaninem, bo żyje w (e/E).....uropie, w (p/P).....olsce, na (m/M).....azowszu.

Jest dumny z (p/P).....olski, kocha język (p/P).....olski, ale dobrze mówi też po (a/A).....ngielsku.

Wyberzemy się jeszcze do Warszawy w (m/M).....ikołajki lub na (s/S).....ylwestra i (n/N).....owy (r/R).....ok.

39. Napisz łącznie lub rozdzielnie „nie” z podanymi wyrazami. Uzasadnij pisownię.

.....wesoło

.....

.....dostarczenie.....

.....

.....taki

.....

.....sprawniejsza

.....

.....przyjemne

.....

.....najciekawsze.....

.....

.....dostarczono.....

.....

40. Wstaw brakujące przecinki.

W naszym domu pojawił się drugi mały piesek na którego czekaliśmy od dawna. Mój młodszy brat Olek lubi wychodzić z nim na spacer do parku. Tam biegają wśród drzew i wesoło się bawią ganiając rzucaną piłkę. Latem albo zabierzemy go do babci albo zostanie na tydzień u miłej lubiącej zwierzęta przyjaciółki naszej mamy.

Życie i działalność Onufrego Kopczyńskiego

1. W którym roku urodził się Onufry Kopczyński?

- a) 1715
- b) 1725
- c) 1735
- d) 1745

2. Jakie imię otrzymał na chrzcie?

- a) Jan
- b) Andrzej
- c) Stanisław
- d) Adam

3. Onufry Kopczyński urodził się w:

- a) Czerniejewie
- b) Czerniejowie
- c) Czerniujewie
- d) Czerniajewie

4. Onufry Kopczyński nie był:

- a) powieściopisarzem
- b) pedagogiem
- c) poetą
- d) językoznawcą

5. Opracowany przez niego podręcznik gramatyki nosi tytuł:

- a) *Gramatyka dla Polaków*
- b) *Gramatyka dla szkół elementarnych*
- c) *Gramatyka dla szkół narodowych*
- d) *Gramatyka języka polskiego*

6. Zaznacz prawdziwą informację.

- a) Onufry Kopczyński wziął czynny udział w insurekcji kościuszkowskiej.
- b) Onufry Kopczyński uczestniczył w powstaniu listopadowym.
- c) Onufry Kopczyński był uczestnikiem konfederacji targowickiej.
- d) Onufry Kopczyński nie brał udziału w żadnych działaniach wojennych.

7. Czyj księgozbiór porządkował Kopczyński?

- a) Czartoryskich
- b) Załuskich
- c) Potockich
- d) Czackich

8. Gdzie zmarł Onufry Kopczyński?

- a) w Pradze
- b) w Wiedniu
- c) w Krakowie
- d) w Warszawie

Brudnopis (nie podlega ocenie)